

A. DUYÊN KHỞI

Một thời, Đức Phật ở vườn Cấp-cô-độc, rừng cây Kỳ-đà nước Xá-vệ. Ngày hôm ấy, Đức Thế Tôn không đi thọ thính, đàn-việt đem thức ăn đến dâng.

Như thường pháp của chư Phật, ngày nào không đi thọ thính Phật đi xem các phòng xá. Hôm ấy, Đức Phật đến các phòng xá, thấy nhiều chỗ khác nhau ngoạ cụ của chúng Tăng trải trên đất bị dính dơ bởi bất tịnh. Lúc ấy, trời sắp mưa lớn. Đức Thế Tôn liền dùng thần lực khiến cho các ngoạ cụ của chúng Tăng khỏi bị thấm ướt bởi nước mưa. Khi các Tỳ-kheo trở về, Đức Thế Tôn dùng nhân duyên này tập hợp các Tăng Tỳ-kheo, nói:

- Vừa rồi, Ta có đi xem các phòng xá, thấy nhiều chỗ khác nhau, ngoạ cụ của chúng Tăng trải trên đất bị dính dơ bởi sự bất tịnh. Lúc ấy trời sắp mưa, Ta dùng thần lực khiến cho ngoạ cụ khỏi bị thấm ướt bởi nước mưa. Các ông nên biết, sự nhớ nhở này là của người có dục, chẳng phải là người không có dục; là người sân khuếch, chẳng phải là kẻ không sân khuếch, là người si, chẳng phải là người không si. Những người ly dục, tiên nhân ngoại đạo ly dục còn không có việc này, huống chi là A-la-hán. Nếu Tỳ-kheo chánh niệm không tán loạn thì ngủ cũng không có việc này, huống chi là A-la-hán. Từ nay về sau cho phép các Tỳ-kheo, vì để ngăn che thân, ngăn che y, ngăn che ngoạ cụ, cho sắm ni-sư-đàn.

Khi Đức Thế Tôn cho phép sắm ni-sư-đàn, nhóm sáu Tỳ-kheo liền sắm nhiều ni-sư-đàn, vừa rộng, vừa dài. Các Tỳ-kheo thấy hỏi:

- Đức Thế Tôn chế giới cho phép chứa ba y, không được dư, đây là y của ai?

Nhóm sáu Tỳ-kheo nói:

- Đó là ni-sư-đàn của chúng tôi.

Các Tỳ-kheo nghe, trong đó có vị thiểu dục tri túc, sống hạnh đầu đà, ưa học giới, biết tầm quý, hiềm trách nhóm sáu Tỳ-kheo: Sao các thầy lại sắm nhiều ni-sư-đàn, vừa rộng vừa dài?

Các Tỳ-kheo đến chỗ Đức Thế Tôn, đánh lê dưới chân Phật, rồi ngồi qua một bên, đem nhân duyên này bạch đầy đủ lên Đức Thế Tôn.

455. Các bộ, Ba-dật-đề 87; Thập tụng: 89. Pali, Pāc. 89.

Đức Thế Tôn liền vì nhân duyên này tập hợp Tăng Tỳ-kheo, quở trách nhóm sáu Tỳ-kheo:

- Việc các ông làm là sai quấy, chẳng phải oai nghi, chẳng phải pháp Sa-môn, chẳng phải tịnh hạnh, chẳng phải hạnh tùy thuận, làm điều không nên làm. Sao các ông may ni-sư-đàn vừa rộng vừa lớn?

Đức Thế Tôn dùng vô số phương tiện quở trách nhóm sáu Tỳ-kheo xong, bảo các Tỳ-kheo:

- Những kẻ ngu si này, là nơi trồm nhiều giống hữu lậu, là kẻ phạm giới này ban đầu. Từ nay về sau, Ta vì các Tỳ-kheo kiết giới, gồm mười cú nghĩa, cho đến câu chánh pháp tồn tại lâu dài.

Muốn nói giới nên nói như vậy:

Tỳ-kheo nào, làm ni-sư-đàn, cần phải làm đúng lượng. Trong đây đúng lượng là dài hai gang tay, và rộng một gang tay rưỡi của Phật. Nếu quá, Ba-dật-đề, phải cắt bỏ.

Thế Tôn vì các Tỳ-kheo kiết giới như vậy. Khi ấy tôn giả Ca-lưu-đà-di thân hình thì lớn, ni-sư-đàn lại nhỏ; không đủ để ngồi. Tôn giả biết Đức Thế Tôn sẽ đi qua con đường đó, bèn đứng bên đường, lấy tay kéo ni-sư-đàn ra, muốn cho nó dài rộng thêm. Đức Thế Tôn thấy Ca-lưu-đà-di lấy tay kéo ni-sư-đàn ra; biết mà Phật vẫn cố hỏi:

- Vì sao kéo ni-sư-đàn như vậy.

Tôn giả thưa:

- Con muốn khiến cho nó dài rộng thêm, cho nên kéo như vậy.

Bấy giờ, Đức Thế Tôn nhân việc này, vì các Tỳ-kheo tùy thuận nói pháp, khen ngợi hạnh đầu đà, thiểu dục tri túc, an lạc của sự xuất ly, và bảo các Tỳ-kheo:

- Từ nay về sau cho phép các Tỳ-kheo may ni-sư-đàn dài rộng thêm, mỗi bên nửa gang tay.

Từ nay trở đi nên nói giới như vậy:

Tỳ-kheo nào, làm ni-sư-đàn, cần phải làm cho đúng lượng. Trong đây đúng lượng là dài hai gang, rộng một gang tay rưỡi Phật⁴⁵⁶; lại thêm một bên nữa gang tay nữa làm lề. Nếu quá, Ba-dật-đề, phải cắt bỏ.

A. GIỚI TUỐNG

Tỳ-kheo: Nghĩa như trên.

Ni-sư-đàn⁴⁵⁷: đồ trải xuống để ngồi. Nếu Tỳ-kheo làm ni-sư-đàn,

456. Phật trách thủ 佛手. Ngũ phần: Tu-già-dà trách thủ #修伽陀碟手 Căn bản: Phật trưởng thủ 佛張手; giải thích: 1 gang tay Phật bằng ba gang tay người trung bình. Pali: Sugatavidatthiyā, gang tay (tiêu chuẩn) được chấp nhận (theo bản Anh); xem cht. 447 trên.

457. Pali: Niśidana nāma sadasa vuccati, nói ni-sư-đàn, là cái có viền. Căn bản: Ni-sư-đán-na 尼師但那 là đồ trải lót (phu cụ 敷具).

chiều dài quá mức định, chiều rộng không quá; hoặc chiều rộng quá, chiều dài không quá; hay là chiều rộng cũng như chiều dài đều quá, tự mình may mà thành, Ba-dật-đề. Không thành, phạm Đột-kiết-la. Bảo người khác may mà thành, Ba-dật-đề; không thành, Đột-kiết-la. Vì người khác may, thành hay không thành đều phạm Đột-kiết-la.

Tỳ-kheo-ni, Đột-kiết-la. Thức-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Đột-kiết-la. Đó gọi là phạm.

Sự không phạm: May đúng lượng, hoặc giảm hơn; hoặc từ người khác nhận được vật đã làm thành, cắt bỏ đúng mức định; hoặc may xấp lại thành hai lớp thì không phạm.

Người không phạm: Phạm lần đầu tiên khi chưa chế giới, si cuồng, loạn tâm, thống não, bức bách.